



Vlaams
Parlement

vergadering **C81**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 24 januari 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de integratie van asielzoekers door werk – 499 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ontslagronde bij Proximus – 521 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over herstructurerings-, activering en het stelsel van werkloosheid met bedrijfs-toeslag (SWT) naar aanleiding van het aangekondigde transformatieplan bij Proximus – 528 (2018-2019)	8
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verhoogde steun aan Business Angels Network Vlaanderen (BAN Vlaanderen) – 506 (2018-2019)	14
Bijlage	14
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over interregionale onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten – 504 (2018-2019)	16
Bijlage	18
VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de slaagkansen van doctoraatsstudenten – 569 (2018-2019)	19
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het belang van de mentale gezondheid van ondernemers – 543 (2018-2019)	22
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over 'citizen science' of burgerwetenschap in 2019 – 570 (2018-2019)	26

**VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de integratie van asielzoekers door werk
– 499 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik heb een vraag over een studie waarover een artikel in de kranten is verschenen.

Werk is een cruciale hefboom om tot een succesvol integratieproces te kunnen komen. Het geeft mensen de kans om de taal en cultuur te leren, ervaring op te doen, inkomen te verwerven, zelfrespect te krijgen enzovoort.

Zij die nog in het proces zitten om asiel te bekomen, kunnen na vier maanden reeds aan de slag. Een federale wijziging die een goed signaal geeft, omdat de snelheid van handelen positieve implicaties zal hebben op het integratieproces.

De hoeveelheid gegevens van recent ingestroomde asielzoekers was tot voor kort zeer beperkt om te weten of ons beleid in het opzet slaagt om hen aan de slag te helpen. Het Steunpunt Werk bracht daar verandering in.

Zij lanceerden in december de resultaten van een onderzoek over de arbeidsmarktparticipatie van asielzoekers met een arbeidskaart C. In dit rapport analyseert men enerzijds of bepaalde persoons- en nationaliteitskenmerken een verschil maken in het al dan niet aansluiten van asielzoekers met een arbeidskaart C bij de werking van VDAB. Anderzijds bestudeert men voor de asielzoekers die zich aansloten bij VDAB welke kenmerken een impact hebben op de uitstroom naar werk.

Enkele resultaten van het onderzoek. Van de asielzoekers van wie in 2015 of 2016 de arbeidskaart C werd goedgekeurd, sloot zo'n 55 procent zich aan bij VDAB. Bijna de helft dus niet, wat misschien wel zorgwekkend kan zijn. De waarschijnlijkheid om zich aan te sluiten bij VDAB, ligt lager voor vrouwelijke asielzoekers ten opzichte van mannelijke, 18- tot 24-jarigen en 50-plussers ten opzichte van 25- tot 34-jarigen, en stijgt naarmate de economische welvaart in het land van nationaliteit afneemt.

Van de asielzoekers die aangesloten zijn bij VDAB, stroomde 12,4 procent na 6 maanden uit naar werk, 24,5 procent vond na 12 maanden werk. De waarschijnlijkheid om uit te stromen naar werk ligt lager voor vrouwelijke asielzoekers ten opzichte van mannelijke, 50-plussers ten opzichte van 25- tot 34-jarigen, asielzoekers zonder kennis van het Nederlands ten opzichte van een goede kennis van het Nederlands en personen die een inwerkingstraject volgen, of een inwerkings- en inburgeringstraject combineren ten opzichte van wie geen traject volgt. Een lagere democratische vrijheid in het land van nationaliteit verlaagt de waarschijnlijkheid van uitstroom naar werk.

Minister, hebt u kennis genomen van de studie? Ik ga ervan uit van wel. Wat zijn uw bemerkingen?

Hoe verhouden de cijfers van deze nieuwkomers/asielzoekers zich tot de cijfers van langdurig ingezetenen?

Wat met de 45 procent van de asielzoekers die zich niet aansluiten bij VDAB? Dat is nog een hele groep die wél de toelating kreeg om aan de slag te gaan, maar zich niet liet bijstaan door VDAB. Dit kan natuurlijk niet verplicht worden, zolang

men in de asielprocedure zit. Ook de uitstroom van een kwart van de groep ingeschrevenen, dit na één jaar bij VDAB, is beperkt.

Opvallend is dat de waarschijnlijkheid om uit te stromen naar werk lager ligt voor personen die een inwerkingstraject volgen ten opzichte van zij die geen traject volgen. Hoe valt dat te verklaren?

De plaatsing/locatie van erkende vluchtelingen kan nog alle kanten uit. Wordt er rekening gehouden met de plaats van tewerkstelling van de asielzoeker, of, indien deze nog geen werk heeft, met de regio waar veel opportuniteiten zouden kunnen zijn voor de competenties van deze persoon?

Welke verbeteringen zijn er nog mogelijk om de cijfers op te krikken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, ik heb uiteraard kennis genomen van de studie. Ik wil benadrukken dat het een onderzoek is naar de arbeidsmarktintegratie van een kleine groep asielzoekers die in 2015 en 2016 expliciet een arbeidskaart C hebben aangevraagd en toegekend gekregen én die zich aangesloten hadden bij VDAB.

De conclusies en aanbevelingen op basis van deze data uit 2015 en 2016 zijn zeker relevant maar in die zin achterhaald door ons actieplan Integratie door Werk dat eind 2015 opgestart is en onlangs afgelopen, geëvalueerd en geïntegreerd in de normale werking.

Veel van de vaststellingen uit het rapport van het Steunpunt Werk waren op zich niet nieuw. Ze zijn immers reeds mee opgenomen in de uitwerking van het actieplan. Er is dus al de voorbije jaren mee aan de slag gegaan om die arbeidsmarktintegratie te bevorderen. Dit wordt ook erkend door het Steunpunt Werk.

Desalniettemin blijft het belangrijk om verder in te zetten op de drempels en moeilijkheden die asielzoekers ervaren om zich te integreren in de Vlaamse arbeidsmarkt. Daarom werden en worden alle beleidsadviezen van het Steunpunt Werk verder meegenomen in de structurele inbedding van het actieplan Integratie door Werk.

Ik noem er enkele en ik wil echt niet volledig zijn. De coördinatie over de beleidsdomeinen en -niveaus heen; de vergroting van het bereik van asielzoekers via samenwerking met de relevante stakeholders; bijzondere aandacht voor jongeren, vrouwen en 50-plussers; outreachende werking; een geïntegreerde aanpak wat betreft taal en taalverwerking; het aanbieden van de nodige opleiding aan VDAB-medewerkers; aandacht voor de specificiteit van bepaalde herkomstlanden, bijvoorbeeld in functie van de traumaproblematiek; een gerichtheid op snelle activering en het best mogelijke traject naar werk, meer maatwerk dus; het aanhalen en de verdere facilitering van een solide werkgeversbetrokkenheid. Het zijn allemaal elementen die via het actieplan al aan bod zijn gekomen en die ook in de studie van het steunpunt worden vermeld.

Dan was er uw tweede vraag. Ik denk dat u weet dat we tot op heden nog niet de mogelijkheid hebben om langdurig ingezetenen of asielzoekers specifiek te identificeren en uit te lichten in de databanken. Ondertussen hebben we wel de nodige machtigingen en datastromen verkregen, maar er is nog een decodering vereist om de vertaling te kunnen maken naar 'Mijn loopbaan' en hen zo specifiek te kunnen identificeren. Daar wordt op dit moment technisch aan gewerkt. VDAB meet steeds op de totale groep van anderstalige werkzoekenden met een migratieachtergrond, maar wat we wel kunnen doen, is er op basis van nationaliteit dossiers uitlichten, bijvoorbeeld die van de Afghanen, de Irakezen of de Syriërs.

Daarbij merken we dat de recentere monitoring van het actieplan 'Integratie door werk' betere cijfers weergeeft dan de door u aangehaalde cijfers van het onderzoek van het steunpunt. De studie van het steunpunt geeft dus niet de jongste inspanningen weer, wat ook logisch is. Met het actieplan behalen we daadwerkelijk betere cijfers dan wat het steunpunt weergeeft. We kunnen dat niet echt in detail weergeven, maar als je bijvoorbeeld die drie groepen eruit haalt, staat men er beter voor.

Het rapport van het steunpunt toonde aan dat weinig asielzoekers de weg vinden naar VDAB. Ik denk dat we ook wat dat betreft tegenover dat moment heel wat hebben gedaan. Het blijft natuurlijk zo dat er geen verplichting is voor die groep om zich in te schrijven, maar doorheen het actieplan 'Integratie door werk' is daarop ingezet, door vernieuwde samenwerkingen. Ik denk dan aan de samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering, maar ook aan die met Fedasil, de OCMW's en Onderwijs. Verder kan een asielzoeker uiteraard ook via andere kanalen zelf aan een job geraken, bijvoorbeeld rechtstreeks via werkgevers. Ik denk dat daar op zich niks verkeerd mee is. Het onderzoek geeft daar echter geen verdere gegevens over.

Dan was er uw vierde vraag. Zoals u zelf ook hebt gezegd, toont de studie aan dat de waarschijnlijkheid om uit te stromen naar werk op korte termijn lager ligt voor personen die een inwerkingstraject volgen. Op zich is dat niet zo onlogisch. Dat had toendertijd alles te maken met het effect van die deelname aan inburgerings- en inwerkingsinitiatieven. Toen was dat nog het ene na het andere, u herinnert zich dat, en niet geïntegreerd, waardoor men tijdelijk minder snel uitstroomde naar werk omdat men tijdens dat traject van inburgerings- en inwerkingsinitiatieven minder naar werk ging zoeken. Dat was wel een tijdelijk effect: op langere termijn was het effect wel positief. Daarom is het belangrijk om in de mate van het mogelijke af te stappen van die langere, lineaire trajecten die de norm waren ten tijde van dit onderzoek, en te gaan naar geïntegreerde, flexibele trajecten op maat, zoals we dat ondertussen al lang doen. Ik denk dat dat geïntegreerd werken een positief effect heeft. Dat blijkt ook. Ook door middel van stages en werkplekleren kan werkervaring op de werkvloer worden opgebouwd. Met ons actieplan 'Integratie door werk' heeft VDAB ter zake uiteraard de nodige stappen gezet. Hierbij wordt de nadruk inderdaad vooral gelegd op een snelle inschakeling in de arbeidsmarkt. We hebben daar eigenlijk trajecten op maat van die personen. Er zijn verschillende trajectmodellen, maar de focus ligt, indien mogelijk, op geïntegreerde trajecten, als dat mogelijk is in samenwerking met beroepenclusters. Het Steunpunt Werk bevestigt ondertussen ook dat dit een 'good practice' is.

De vijfde vraag ging over de plaatsing en de locatie van de erkende vluchtelingen. Dat is uiteraard de bevoegdheid van Fedasil. Wij erkennen dat het belangrijk is om rekening te houden met de plaats van tewerkstelling. Dat is ook al meegegeven aan Fedasil, maar wij hebben er zelf geen weet van of daar nu rekening mee wordt gehouden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel voor het uitgebreide antwoord. De onderzoeksresultaten zijn inderdaad geënt op een steekproef die dateert van enkele jaren geleden. In die zin zijn ze dus niet allemaal relevant meer. Anderzijds toont dit toch aan dat het een grote uitdaging is en blijft om zo'n groep te integreren op onze arbeidsmarkt. Ik ben blij dat er een aantal lessen uit zijn getrokken met betrekking tot het samenwerken met partners. U verwees naar de OCMW's, Onderwijs en dergelijke meer. Hebt u wat meer informatie over hoe dat concreet tot resultaten leidt? Er was en is immers nog altijd een probleem, denk ik, van een grote groep die door de mazen van het net glipt en

uiteindelijk niet of niet intensief wordt begeleid bij de zoektocht naar werk. Hebben we op dat vlak dus stappen vooruit gezet door die versterkte samenwerking, en hoe wordt dat concreet gemonitord?

Wat de begeleiding zelf betreft, als ik met mensen spreek die op het terrein actief zijn, zowel bij VDAB als bij partners van VDAB, dan krijg ik toch altijd de indruk dat we nog altijd te weinig intensief bezig zijn met deze moeilijke doelgroep. Ik wil hierbij dus van harte oproepen om ter zake in de mate van het mogelijke nog een tandje bij te zetten. Mensen worden te lang aan hun lot overgelaten, krijgen te weinig concrete begeleiding, ook inzake taalverwerving bijvoorbeeld, en naar mijn gevoel is er op dat vlak nog heel wat verbetering mogelijk. De vrijblijvendheid van een aantal trajecten is groot, en dat geeft ook het verkeerde signaal aan de betrokkene dat een soort berusting oké is als men hier in ons land komt wonen en actief zijn. Ik hoop dus dat er ook op dat vlak nog een versnelling mogelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, wat dit onderzoek wel bevestigt, is dat de uitstroomcijfers of de tewerkstellingscijfers van de vrouwelijke nieuwkomers fors lager liggen dan die van de mannelijke. Dat is ook al aangegeven door het recente rapport van de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft daar ook heel specifieke aanbevelingen over geformuleerd.

Minister, ik heb er de afgelopen maanden al voor gepleit een gerichte aanpak ten aanzien van die vrouwelijke nieuwkomers te starten. U hebt in het verleden altijd verklaard dat u met betrekking tot de activering geen onderscheid tussen mannen en vrouwen wilt maken. Nu de aanbevelingen in de verschillende onderzoeken elkaar bevestigen, denk ik dat een specifieke aanpak toch belangrijk is. U hebt net gezegd dat een outreachende aanpak is uitgewerkt. Ik heb al verwezen naar de specifieke aanpak die in Antwerpen wordt gestart. Kunt u wat concretiseren wat die outreachende aanpak ten aanzien van vrouwen concreet inhoudt?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal op die laatste vraag niet ingaan. Er is vorige week een actuele vraag over gesteld en ik heb toen gezegd dat ik wat in Antwerpen gebeurt, uiteraard heel goed vind. Dergelijke initiatieven zijn nuttig en zinvol. Ik heb vorige week, in mijn antwoord op die actuele vraag, ook verwezen naar de studie. We moeten dit nog verder uitwerken en ik verwacht dat de beleidsraad ook initiatieven naar voren zal brengen. We kunnen daar dan concreet mee aan de slag gaan en zien wat we kunnen doen voor die mensen die geen uitkering krijgen, maar die we misschien toch naar de arbeidsmarkt kunnen begeleiden. Aangezien de complexiteit zeer verschillend is, denk ik dat het te ver zou leiden hier nu dieper op in te gaan. Ik denk zelfs dat er tussen die vrouwen een groot verschil is.

Mijnheer Bothuyne, de concrete monitoring van de samenwerking is nogal moeilijk. We mogen niet vergeten dat dit vaak mensen zonder uitkering zijn. Ze krijgen geen werkloosheidsuitkering of leefloon. Indien ze dat wel krijgen, worden ze begeleid en staan tegenover hun rechten ook plichten. Wat u zei, klonk bijna verwijtend. U hebt gezegd dat het voor die mensen vrijblijvend blijft, maar dat is natuurlijk ook zo. Indien iemand geen uitkering krijgt, is dit vrijblijvend en kunnen we enkel een aanbod doen. We kunnen die mensen niet verplichten op dat aanbod in te gaan, en dat blijft zo. Als ze van de maatschappij niets verwachten en van de belastingbetalers geen uitkering krijgen, kunnen we daar niets tegenover plaatsen, behalve een dienstverlening die even goed is voor hen als voor de rest.

Ik vind het belangrijk erop te wijzen dat we momenteel met betrekking tot de integratie en de tewerkstelling van asielzoekers de beste resultaten in Europa halen. Ik ben het met u eens dat het werk nooit klaar is, maar we mogen ook niet de kop in het zand steken en doen alsof het hier allemaal kommer en kwel is. Dat is duidelijk niet het geval.

De cijfers van het steunpunt zijn slechter dan de cijfers die ik hier bij me heb. Wat de totale doelgroep van mensen met een arbeidskaart C betreft, liggen de cijfers voor mensen uit Syrië, Afghanistan en Irak hoger. Na zes maanden gaat het om 21 procent en na twaalf maanden gaat het om 31 procent. U kunt dit veel of weinig vinden, maar in vergelijking met de cijfers elders in Europa is dat goed.

Ik heb al vaak gezegd dat we goed moeten beseffen dat niet alle mensen die naar hier komen en die uit die landen zijn gevlucht, hier aankomen met een diploma op zak en direct kunnen worden ingeschakeld. Buiten de taal en buiten de trauma's die ze misschien hebben, hebben die mensen vaak ook een technische of een algemene opleiding nodig alvorens ze op onze arbeidsmarkt terecht kunnen.

Wij vinden het normaal dat mensen zeven, tien of twaalf maanden of zelfs zes, twaalf of achttien jaar een opleiding volgen, maar in verband met deze mensen vinden we twaalf maanden al heel lang, zeker als ocharm 30 procent op de arbeidsmarkt geraakt. Ik denk dat we alles in proportie moeten zien. Ik heb gisteren het eerste project inzake social impact bonds bezocht. Ik heb gesproken met die mensen, die langdurig werkloos zijn en zonder diploma op de arbeidsmarkt zijn beland. Ze volgen een opleiding van zeven maanden en een stage van drie maanden. Dat is dus een opleiding van tien maanden voor mensen die de taal kennen. We moeten naar het geheel kijken. Van die Syriërs en Afghanen die uitstromen, heeft 30 procent na een jaar een job. Ik ga er altijd direct mee akkoord hier verder hard aan te werken, maar we moeten dit in het juiste perspectief plaatsen. Indien ik dat met de rest van Europa vergelijk, vind ik dat we het eigenlijk niet zo slecht doen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik ben blij dat we het niet zo slecht doen, maar het is natuurlijk onze taak ervoor te zorgen dat de lat altijd een beetje hoger wordt gelegd. We kunnen leren uit onze ervaring en er zijn al beleidsaanpassingen gebeurd. Ik denk dat het in de maatschappelijke context van dit debat belangrijk is stelselmatig te proberen verder te gaan. Ik ben wel benieuwd naar de cijfers waarnaar u hebt verwezen. Kunnen we een overzicht krijgen, zodat we ook op dat vlak de meest recente informatie hebben?

De voorzitter: De minister zal die informatie overmaken.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ontslagronde bij Proximus
– 521 (2018-2019)**

**VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over herstructureringen, activering en het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) naar aanleiding van het aangekondigde transformatieplan bij Proximus
– 528 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, er is al veel gezegd en geschreven over die ontslagronde. Het komt erop neer dat 1900 mensen zouden kunnen worden ontslagen en dat 1250 aanwervingen zouden zijn gepland. Dit past in de vernieuwingsoperatie van Proximus, en ik zou daarover een aantal vragen willen stellen.

Minister, hebt u al meer zicht op het verloop van die ontslagronde? Hebben we zicht op de profielen die bij Proximus aanwezig zijn en die mogelijk op de arbeidsmarkt kunnen terechtkomen? Is ondertussen overleg gepleegd met VDAB om hierop te anticiperen? Ik weet dat dit in verband met ING is gebeurd.

Mijn laatste vraag is mogelijk al achterhaald. Hoe denkt u over het mogelijk gebruik van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT)? Federaal minister Peeters en uzelf hebben echter al duidelijk gesteld dat SWT in dit geval compleet onmogelijk is omdat het niet om een bedrijf in moeilijkheden gaat. Ik laat die vraag dan ook vallen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, de aanleiding van mijn vraag om uitleg is de commotie die is ontstaan door de aankondiging van het herstructureringsplan van Proximus. In het transformatieplan staan 1.250 aanwervingen op de agenda, maar helaas ook 1.900 banen op de tocht.

Zoals bij elke herstructurering komt nu opnieuw het debat over het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) op gang. En hoewel dat niet aan de orde was, ontspon zich al snel het bekende debat dat ook ten tijde van de herstructurering bij Carrefour hoog oplaaide.

Minister, op een van mijn eerdere vragen antwoordde u terecht dat er sinds 2014 een grotere groep oudere werkzoekenden, dus ook SWT'ers, aangepast beschikbaar moet zijn. Zij moeten zich steeds aanbieden op de arbeidsmarkt, ingaan op een aanbod en actief meewerken met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). De mensen zelf moeten niet proactief handelen, maar worden aangepast begeleid en hebben ook recht op een aangepast aanbod van VDAB. Tegelijk is de SWT-regelgeving op het federale niveau sinds 2018 verstrengd, met het optrekken van de leeftijd tot 62 jaar. Het is aan VDAB om aan de betrokkenen een aanbod op maat te doen, zowel inzake begeleiding en opleiding als inzake passende jobs.

U gaf eertijds al toe dat VDAB vroeger een beleid voerde waarbij hij deze groep minder prioritair behandelde. Wie wenste, kon eenzelfde behandeling krijgen als de andere werkzoekenden, maar dat was dus voor VDAB toen geen prioriteit.

Ondertussen zou dat rechtgetrokken moeten zijn. Een betere opvolging blijft de doelstelling.

Uit cijfers die collega Ronse opvroeg, blijkt dat SWT'ers die beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt, wel wat vacatures krijgen via de automatische vacaturematching – dat is heel wat, zelfs misschien te veel om door het bos de bomen nog te zien –, maar nauwelijks passende jobs krijgen aangeboden door VDAB. Van een begeleiding op maat en goede opvolging lijkt op het eerste zicht dus nog geen sprake.

Minister, in hoeverre hebt u het beleid en de activiteit vanuit VDAB ten aanzien van de groep van mensen in SWT aangepast na eerdere debatten en vragen? Ziet u een vertaling van deze actievere opvolging in de cijfers inzake begeleiding, het aantal aangeboden vacatures, passende jobs en uitstroom?

Wat Proximus in het bijzonder betreft: hebt u specifieke voornemens om met de huidige groep kwetsbare werknemers van Proximus aan de slag te gaan, opdat zij eventueel tot de 1.250 aangeworven personen kunnen behoren? In welke mate kunnen we vanuit Vlaanderen een aanbod doen inzake opleiding en permanente vorming op maat van het bedrijf? Proximus gaf zelf al aan dat het een verdubbeling beoogt van zijn budget voor herscholing. Op zich is dat een positief signaal, maar allicht kan VDAB hierin ook een rol spelen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het Proximusdossier is inderdaad een bijzonder dossier omdat Proximus een overheidsbedrijf is, en dat impliceert vooreerst dat de regelgeving van de wet-Renault niet van toepassing is. Proximus is dus wettelijk ook niet gebonden aan de regelgeving rond het activerend beleid bij herstructureringen zoals de oprichting van een tewerkstellingscel en het verplichte outplacementaanbod.

Proximus heeft aangegeven dat het de procedure van de wet-Renault vrijwillig wil volgen en heeft dus ook het sociaal overleg opgestart met de sociale partners. We hebben vanuit het kabinet zelf contact opgenomen met Proximus om meer informatie over de situatie te krijgen. Doordat het overleg met de vakbonden is opgestart, is het vandaag nog te vroeg om er zelf zicht op te krijgen over hoeveel mensen het nu juist zou gaan. We hebben alleen de aankondiging, maar als er dan overleg is met de sociale partners kan dat nog wijzigen. Ook welke profielen zouden worden getroffen, kunnen we vandaag nog niet inschatten. Daarvoor moeten we eerst het sociaal overleg afwachten.

Daarna moeten we met de resultaten van dat overleg verdere stappen zetten, maar VDAB staat zonder twijfel klaar wanneer dat nodig is. Actiris is uiteraard de bevoegde arbeidsbemiddelingsdienst omdat de hoofdzetel van Proximus in Brussel is. Maar zoals gezegd, zal VDAB steeds met hand- en spandiensten klaarstaan om de werkzoekenden of de mensen die naar een andere job moeten worden begeleid, te begeleiden.

Mijnheer Ronse, uw vragen over SWT sla ik over, want ik zou enkel maar mijn standpunt over SWT herhalen, en dat is ondertussen genoegzaam gekend, alsook mijn standpunt over passende beschikbaarheid. Ik ga dan ook meteen over naar de vragen van de heer Bothuyne.

Sinds juni 2018 krijgen SWT'ers op mijn vraag automatische matching – misschien te veel, zegt u, maar u weet hoe die automatische matching werkt. Als een aantal van je competenties overeenkomen met de competenties die in een bepaalde job nodig zijn, dan koppelt de automatische matching die aan elkaar. Degenen die daar het beste bij passen, krijgen die zaken, ook al zijn dat

misschien zaken waar ze zelf niet aan denken, maar blijkbaar hebben ze dan toch de nodige competenties. Ik ben graag bereid te zeggen dat daar soms vreemde resultaten uit voortkomen, maar het is aan de betrokkene om dat uit te zoeken.

Op basis van hun profiel en de noden van de werkgevers krijgen ze vacatures toegestuurd. Samen met de bemiddelaar kunnen ze ook de Mail op Maat instellen, waarbij ze vacatures krijgen aangeboden op basis van de selectie die ze zelf maakten. Het hangt ook af van hoe ze met de bemiddelaar gesprekken hebben gevoerd, hoe de automatische matching verder loopt.

En dan is er nog het nieuwe Jobnetsysteem – hier en daar wordt dat het Netflix-systeem genoemd – dat er sinds oktober 2018 voor zorgt dat de werkzoekende jobsuggesties krijgt op basis van de vergelijking van zijn of haar werkzoekgedrag met het zoekgedrag van andere mensen met een gelijkaardig profiel.

Bovendien gaan de SWT'ers sinds oktober 18 integraal mee met de nieuwe contactstrategie van VDAB. U kent die strategie, want die werd hier toegelicht. Er wordt geen apart regime voor hen bepaald. Ze zitten in hetzelfde regime van opvolging.

Na verplichte inschrijving schat de servicelijn hen in. Het contactcenter van VDAB belt hen dus op en de servicelijnbemiddelaar verwijst hen door naar een cluster of, indien nodig, naar een intensieve dienstverlening, afhankelijk van hun ervaring, beroepsaspiraties en hun afstand van de arbeidsmarkt. Omdat deze aangepast beschikbare werkzoekenden een passend aanbod moeten krijgen, begeleidt de clusterbemiddelaar of de bemiddelaar binnen de intensieve dienstverlening hen persoonlijk, om hen te ondersteunen bij de zoektocht naar een passende vacature, naar competentieversterking of naar begeleiding.

Dit is nog maar in oktober opgestart, dus het is natuurlijk nogal vroeg om daar nu al resultaten van te zien, maar ik kan u zeggen dat het iets is wat ikzelf en mijn kabinet heel nauw opvolgen. Ik denk dat het logisch is dat er nu nog geen resultaten zijn, aangezien VDAB nog maar in oktober met die manier van contactname is gestart.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik heb uiteraard weinig commentaar over het Proximus-verhaal. Ik denk dat we dat goed in de gaten moeten houden, samen met Actiris, zoals u zegt.

Deze thematiek maakt nu wel een bizar zijsprongetje naar het hele SWT-verhaal, dat hier eigenlijk niet van toepassing is. U hebt duidelijk een aantal elementen aangehaald die op huidige SWT'ers van toepassing zijn. Daaruit blijkt dat zij zeer veel vacatures krijgen, zeer veel passende vacatures ook. Ik heb de cijfers recent opgevraagd en het ging om meer dan 600.000 vacatures, terwijl slechts 2,4 procent van de SWT'ers na 1 jaar werkt. Dat is schrijnend, zeker als je dat vergelijkt met mensen in dezelfde leeftijdsgroep. Daarvan vindt een derde werk na 1 jaar. Dat betekent inderdaad dat er iets schort aan dat statuut, dat het absoluut niet activerend is en dat het, zoals ik al een aantal keer gezegd heb, op de schop moet.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega Ronse, ik ben blij dat u nu beseft dat SWT niet aan de orde was in het Proximusdossier. Een week of twee geleden schreeuwde u op de radio nochtans vol enthousiasme uw verontwaardiging uit over het eventueel gebruik van SWT in het Proximusdossier. Maar goed, voortschrijdend inzicht is altijd positief.

Wat de cijfers betreft, spreekt u een beetje uw minister tegen. De minister zegt dat het beleid pas in oktober is aangepast en dat het nog te vroeg is om daar resultaten van te zien, terwijl u nog zwaait met de cijfers van de oude manier van werken, waarbij er nog geen concrete opvolging van of actief activeringsbeleid voor deze groep was.

Minister, ik ben blij dat u uw beleid in dezen hebt aangepast en dat deze groep net zoals andere werkzoekenden sinds oktober opgevolgd wordt. Hopelijk gebeurt dat zoveel mogelijk op maat van de betrokkenen. De vraag is dan ook wanneer u wel concrete resultaten verwacht van deze nieuwe aanpak. Wanneer is er een eerste evaluatie voorzien van het nieuwe beleid, dat in oktober 2018 is uitgerold?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, wat Proximus betreft, zou ik toch eerst willen benadrukken dat ik het bijzonder pijnlijk vond dat men er na zo'n dramatische aankondiging niets beters op vond dan direct die oudere werknemers te viseren en eerst opnieuw het debat op te starten over SWT, terwijl die oudere werknemers hier volkomen onterecht werden gevisieerd. De aandacht werd zo ook afgeleid van twee grote problemen die het Proximusdossier weer illustreren. Ten eerste wordt er veel te weinig geïnvesteerd in de opleiding van de werknemers. De vakbonden hebben vorige week bijvoorbeeld aangekaart dat werknemers gevraagd hebben naar extra opleiding om werknemers voor te bereiden op digitalisering. De werknemers hebben dus de vraag gesteld voor meer opleiding en die hebben daar veel te laat antwoord op gekregen. Dat is een eerste probleem: er wordt te weinig geïnvesteerd in opleiding en werkgevers worden daar te weinig in geresponsabiliseerd.

Ten tweede wijst collega Ronse nu naar de uitstroomcijfers van oudere werknemers en SWT'ers. We hebben inderdaad een kleine groep SWT'ers die beschikbaar moeten blijven voor de arbeidsmarkt, maar wat we zeker niet uit het oog mogen verliezen, is dat de uitstroomcijfers voor de grote groep van SWT'ers, zeker de 60-plussers, volledig instorten. Collega Ronse, we moeten wel goed beseffen dat we het voor de nieuwe instroom over die leeftijdscategorie hebben, als we over SWT'ers hebben.

Als we spreken over activering van ouderen en naar de uitstroomcijfers kijken, denk ik dat het wel belangrijk is dat we onder ogen durven zien dat het aanbod naar 60-plussers toe bedroevend laag is. De uitstroom is ook bedroevend laag: 16,2 procent van de 60-plussers tegenover 47 procent van de 50-plussers. Ik zou dan ook willen vragen om te stoppen met die groep te viseren en werk te maken van een degelijk aanbod, zodat werknemers opnieuw perspectief kunnen krijgen, terwijl ze nog aan het werk zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb een paar reacties.

Ten eerste denk ik niet dat collega Ronse en ikzelf elkaar tegenspreken. De cijfers die hij aanhaalt, zijn die van na de automatische matching, die in juni is gestart. U gaat collega Ronse en mezelf niet tegen elkaar kunnen uitspelen. U zult van ver moeten komen om dat te doen. Dat is een eerste punt.

Het is zeker te vroeg. Er wordt binnen de zes weken gebeld. Nadien is er opvolging. De evaluatie kan ten vroegste na één jaar werking. Maar ik zal het onder tussen blijven opvolgen. Ik zal in elke beleidsraad vragen naar de resultaten en de verwachtingen. Voor een echte evaluatie moet je minstens één jaar draaien.

Mevrouw Kherbache, ik verwijs naar het radio-interview waarin ik heb gezegd dat ik het noodzakelijk vind dat er meer opleiding zou zijn. Voor mij evengoed als

voor u is het belangrijk – dat is een opdracht voor elke werkgever – om niet te wachten totdat mensen niet meer beantwoorden aan het profiel van de toekomst, maar ook opleiding te geven. Dat was letterlijk mijn reactie op de radio. Ik zit daar op dezelfde lijn als u.

Proximus heeft daarop gereageerd met te zeggen dat ze de opleidingen zullen verdubbelen. Ik hoop dat een aantal van de openstaande vacatures – zij hebben het over 1200 tegenover 1900 – zullen kunnen worden ingevuld. Dat zou toch moeten lukken.

We merken eveneens – en dat kwam ook aan bod in de Skills Agenda – dat er bij de werknemers weinig zin is om opleiding te volgen. In die studie komt naar voren dat vier vijfde van de werknemers de noodzaak van opleidingen niet ziet. Ik verwijt niets, ik stel enkel vast. We moeten allemaal samen, wij als overheid – ik probeer daar echt op in te zetten –, maar evengoed de werkgevers en de mensen zelf, tot een leercultuur komen die er vandaag nog niet is. We moeten niet de ene of de andere daarvan de schuld geven, maar we moeten samen beseffen dat de competenties en de skills die morgen nodig zullen zijn, verschillen van die die gisteren nodig waren. De leerplicht geldt dus niet tot 18 jaar, maar minstens tot 66, 67 jaar, als het al niet levenslang is, zodat je op een of andere manier kunt participeren aan de maatschappij. Dat is toch heel belangrijk. We zitten daar op dezelfde lijn. Ik wil niemand culpabiliseren, maar iedereen oproepen om de handen in elkaar te slaan en samen vooruit te gaan.

De redenen waarom iemand niet aan een opleiding deelnam, zijn trouwens precies dezelfde als die waarom iemand niet aan sport doet. We moeten ook daar dus, zoals we bij sport doen, out of the box denken. Analooq aan het initiatief om tijdens de middagpauze te sporten, kunnen we tijdens de middagpauze misschien opleidingen organiseren, zodat het er niet bovenop komt. Het zal creativiteit vragen, maar ik zal zeker aan de slag gaan met wat er in de Skills Agenda staat. Het is een heel nuttige en zinvolle studie geweest.

Wat ten slotte het activeren van ouderen betreft, ben ik het niet helemaal eens met uw woordkeuze. Ik ben zelf van mening dat we daarin al een hele weg hebben afgelegd. Ik wil u er even aan herinneren dat, toen ik als minister begon, iemand die 52 jaar was en werkloos werd, niet meer geactiveerd werd, niet meer gecontacteerd werd door VDAB. Dan spreek ik van negen jaar geleden. We zijn heel duidelijk opgeschoven, maar de regelgeving spijtig genoeg nog niet altijd – er bestaan nog altijd systemen. Maar we zijn opgeschoven met de werking van VDAB. De laatste activiteiten, zoals het versnellingsplan van VDAB, waarbij we langdurig werklozen tot aan de pensioenleeftijd willen screenen en proberen te activeren, zijn wel een nieuw gegeven.

Ik volg u: we moeten niemand culpabiliseren. De situaties waren vijf jaar geleden totaal anders dan vandaag. We hebben de nodige maatregelen genomen zonder te culpabiliseren. We geven de mensen de kans om opnieuw aan het werk te gaan. En dat is effectief het geval. Je ziet dat ook in de resultaten. De resultaten bij 60-plussers zijn moeilijk te vergelijken met die uit het verleden. Vroeger moesten ze niet beschikbaar zijn, nu wel. Ze tellen dus mee bij de werklozen, waar dat vroeger niet het geval was. De werkloosheidscijfers dalen. Bovendien stijgt de werkzaamheidsgraad vanaf 50 jaar tegenover tien à vijftien jaar geleden. We hebben dus enorme stappen vooruit gezet. Het werk is nog niet af. Maar de mentaliteit bij de werkgevers en de werknemers, dat je, als je ouder bent dan 55 jaar, niet meer werkt, is veranderd.

Mijnheer Bothuyne, u bent blij dat VDAB hen behandelt zoals de anderen. Mochten ze nu ook door de wetgever worden behandeld zoals de anderen, waren we nog een stap verder. Ik kan het niet laten om te zeggen dat ik het spijtig vind

dat zij 'passend beschikbaar' moeten zijn. Laat hen 'gewoon beschikbaar' zijn, zoals de anderen 'gewoon beschikbaar' moeten zijn.

Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Bothuyne, indien ik word opgebeld door gelijk welke journalist die mij vraagt of ik SWT gerechtvaardigd vind, zal ik altijd zeggen dat ik dat nooit gerechtvaardigd vind, en al zeker niet bij een bedrijf waarin de overheid een belangrijk aandeel heeft, een bedrijf dat het voorbeeld dient te geven. Ik wil u er trouwens ook op wijzen dat dat bedrijf zelf toen ook nog de mogelijkheid van SWT had gecommuniceerd. Mijn reactie volgde daarop.

Mevrouw Kherbache, ik ben het uiteraard met u eens dat we verder moeten investeren in die opleidingen. De minister heeft het ook goed geduid. Maar ik kan mij echt niet inbeelden hoe we, indien we het goed menen met onze arbeidsmarkt, nog dergelijke systemen als SWT kunnen en durven verdedigen. Dat is voor mij compleet onverdedigbaar. Er zijn meer dan 40.000 langdurig openstaande vacatures.

We zien dat oudere werknemers die geen SWT-statuuut hebben, veel vlotter dan ooit tevoren hun weg vinden naar jobs. Er is daar uiteraard nog veel groeimarge en werk. Maar als je dan naar SWT'ers kijkt, zijn die vacatures allemaal op hun maat, en sluiten ze aan bij hun competenties. En met 2,4 procent had ikzelf nooit durven thuiskomen – zelfs ik ben nog nooit thuisgekomen met zo'n slecht rapport.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik heb nog een paar kleine reacties. Ten eerste ben ik blij dat VDAB ten aanzien van die groep SWT'ers die aangepast beschikbaar moeten zijn, een beleid op maat uitgewerkt heeft. Wij hebben dat al een paar jaar bepleit. Voor ons zijn die mensen niet klaar voor de vergeetput van de arbeidsmarkt en hebben zij competenties die we moeten kunnen blijven gebruiken.

Minister, ik wil er ook op wijzen dat, net zoals u terecht verwijst naar de beleids-evolutie op Vlaams niveau voor het activeren van 50-plussers, die heel positief is, ook op federaal niveau belangrijke beleidsaanpassingen gebeurd zijn de laatste jaren als het gaat over het oude brugpensioen en het huidige SWT. Sommige collega's lijken te vergeten dat we dat daar ook samen beslist hebben en dat er al een stuk stelselmatige uitdoving van het SWT gebeurt op het terrein, en dat geroep daarover weinig zinvol is.

Wat wel zinvol is, minister, is wat u nu doet, die passende begeleiding. Ik heb er geen probleem mee dat dat aangepast beschikbaar is, het is ook een aangepaste begeleiding die nodig is. U zegt zelf ook altijd dat iemand van 50 plus of 55 plus een aangepaste begeleiding dient te krijgen, en niet dezelfde begeleiding als een 24-jarige krijgt. Dat daar aangepaste beschikbaarheid tegenover staat, is niet onlogisch, denk ik. Mensen met zoveel ervaring hebben een aangepaste begeleiding nodig en verdienen dat ook, wat betreft de werking van VDAB. Dus iedereen zou aangepast beschikbaar moeten zijn.

Minister Philippe Muyters: Neen, iedereen moet beschikbaar zijn en een aangepaste begeleiding krijgen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verhoogde steun aan Business Angels Network Vlaanderen (BAN Vlaanderen) – 506 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Op 14 december 2018 is op de ministerraad een goedkeuring gebeurd van een nieuwe subsidieovereenkomst met de vzw Business Angels Network Vlaanderen (BAN). Ze krijgt de komende vier jaar dan ook een subsidie van 480.000 euro per jaar om haar werking te ondersteunen.

Op uw voorstel en na een positieve evaluatie van de aflopende subsidieovereenkomst kreeg de vzw vernieuwde steun voor de volgende vier jaar voor een totaal bedrag van 1.920.000 euro. Dat is een substantiële verhoging tegenover de 1.232.000 euro van de voorbije periode.

Daartegenover staat echter een actieplan waarbij BAN Vlaanderen zich engageert om de instroom aan dossiers te verdriedubbelen, de gelanceerde projecten in het netwerk met 50 procent te doen toenemen en het aantal deals jaarlijks met 15 procent te doen stijgen.

Hoe is het compenserende actieplan tot stand gekomen? Hoe zal BAN te werk gaan om deze doelstellingen te realiseren? Op welke manier zal het BAN-plan opgevolgd worden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: In 2017 heeft BAN een opdracht gegeven aan een adviesbureau, Velocitas, om zijn positionering in de markt en zijn werking door te lichten. Dat onderzoek bevestigde dat het landschap voor die professionele kapitaalverstrekkers behoorlijk veranderd is ten opzichte van enkele jaren tevoren. Dus ook zij ondervinden die verandering, waardoor het ook zinvol was om het aanbod en de positionering van BAN in de markt te gaan actualiseren.

In de eerste jaarhelft van 2018 bogen drie werkgroepen zich daarom over de strategische opties. De eerste werkgroep ging over structuur, processen en cultuur, de tweede over marketing en strategie en de derde over communicatie. Ik denk dat het belangrijk is dat zij alle drie gebeuren. Alle opties werden geïnventariseerd, gewogen, en ook besproken. Op basis van die bespreking zijn dan de noden geïnventariseerd waaraan het ontwikkelingsplan moet beantwoorden.

Dan hebben ze – en ik vind dat goed, want je kunt daar nogal breed in gaan – een heatmap gemaakt, waarbij de stakeholders – dit waren de ondernemers, de intermediairen en de business angels die er vandaag al zijn – hun prioriteiten moesten aangeven. De heatmap en de tijdslijn rond de acties zijn dan bijeengezet, en ik zal die laten toevoegen als [bijlage](#) bij het verslag.

Ook vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen werd de werking van BAN geëvalueerd – dat is dan een parallelle actie. De voornaamste conclusie die mijn agentschap vond, was dat de werking van BAN goed is, maar dat er nog ruimte is voor verbetering en groei, dat de rol van die business angels erg belangrijk blijft voor het financieren van de groei van de starters. Voor mij is het niet alleen te doen om die groei te financieren, maar ook dat die business angels heel duidelijk ook een stuk netwerk meegeven en invulling geven aan noden die bij die startende bedrijven bestaan, en die vanuit die business angels meegeven

kunnen worden. De bedrijven hebben in elk geval nood aan die business angels tot op het niveau waarbij venture capitalists hun rol kunnen overnemen.

BAN Vlaanderen moet inzetten op een verdere digitalisering van zijn processen. En er moet worden geëxperimenteerd met alternatieve manieren om ondernemers en business angels met elkaar in contact te brengen. Het zijn vier mooie dingen om verder aan te werken.

Ik ga niet opsommen welke acties er gepland zijn en in welke tijdslijn. U kunt dit alles vinden in de heatmap.

De subsidie is verdeeld over een vast gedeelte, op basis van aan te tonen kosten, en een variabel gedeelte, dat wordt uitbetaald op basis van bewezen prestaties. De jaarlijkse subsidie kan 480.000 euro bedragen en is 70 procent vast en 30 procent variabel. De KPI's die moeten worden behaald om aanspraak te kunnen maken op die variabele steun, zijn verbonden aan acties uit het actieplan. Het zwaartepunt van de variabele steun ligt op het tot stand brengen van deals. Het gewicht van de deals in de variabele subsidie neemt toe van 44 procent in 2019 naar 80 procent in 2022. Het variabel gedeelte zal zeer sterk gaan afhangen, elk jaar meer, van het aantal deals die worden afgesloten.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, een paar weken geleden was u in uw antwoord op een vraag om uitleg in verband met de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren & Ondernemen (VARIO) net iets voorzichtiger, als ik het zo mag uitdrukken. Ik lees voor wat ik in het verslag terugvind: "Maar ik ben het met u eens, en ik ga zeker eens kijken op welke manier dat Business Angels Netwerk nog beter in de markt kan worden gezet. Want heel veel mogelijke investeerders met veel kennis zijn nog niet op de hoogte van het feit dat dat bestaat. Zij zijn initiatieven aan het zoeken waarin ze zouden kunnen investeren, en ze kennen het niet of vinden het niet. En ik denk dat het Business Angels Netwerk daar meer een rol kan spelen. En allicht kan PMV en het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) dat ook meenemen in hun doorverwijzing, in hun netwerkfilosofie."

Ik ben het eens met wat u hier vertelt. Ik heb ook de Trends start-upgids bij, waar iets heel belangrijks in staat wat heel veel kleine bedrijven waarschijnlijk niet weten, namelijk dat bijvoorbeeld het crowdfundingplafond is opgetrokken van 300.000 euro naar 5 miljoen euro vooraleer men een prospectus moet opstellen. Ik denk dat daar het spreekwoordelijke gat in de markt ligt. De federale overheid heeft rond crowdfunding heel wat gewijzigd sinds 2017. Maar we moeten wel opletten: wie zal nu de doorverwijzing en de netwerking doen? Ik zou niet willen hebben dat PMV op een bepaald moment zegt dat zij dat doet. Zijn we zeker dat dit niet is opgenomen in de beheersovereenkomst van PMV waardoor ze het kunnen claimen en ze straks in concurrentie gaan met het Business Angels Netwerk zodat de bedrijven die zoeken naar het netwerk, het niet meer transparant vinden? Dat er doorverwijzingen gebeuren, is maar logisch. Heel wat bedrijven willen weten hoe het precies in elkaar zit en hebben veel vragen. Als ze dan de link vinden naar het Business Angels Netwerk, is dat een zeer goede zaak. Ik heb opgemerkt dat u in de commissie van twee weken geleden die bezorgdheid ook had. Vandaar dat ik eventjes die twee naast elkaar wou leggen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil heel kort zijn. Ik zie geen tegenstelling tussen wat ik de vorige keer heb gezegd en wat ik vandaag heb gezegd. Ondertussen hebben we nieuwe afspraken kunnen maken met het Business Angels Netwerk. We hebben ervoor gezorgd dat, zelfs met de financiering die toen nog niet rond was

maar nu wel, de deals erbij zitten, dat er een heatmap is met acties en met een tijdslijn. Ik denk dat het aansluit op de bekommernissen die ik heb geuit in de vergadering van een paar weken geleden.

Informatie delen en doorverwijzen lijkt logisch, maar is nog niet zo lang aan de gang. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen is een jaar geleden met het VLAIO Netwerk gestart. Deze week is dat gevierd. Ik heb in mijn toespraak nog eens gezegd dat we niet mogen vergeten dat we nu verwachten van mensen en bedrijven die elkaar vroeger als concurrent beschouwden, dat ze naar elkaar doorverwijzen. In mijn vorige job als gedelegeerd bestuurder van het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) beschouwden wij de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) als de concurrent. Ik zou waarschijnlijk weinig cliënten van Voka doorverwijzen naar de dienstverlening van UNIZO. Er zouden er veel slikken. Vandaag doen we dat wel en verwachten we dat ook. Als de ene dienstverlening de service niet geeft, wordt er doorverwezen naar een andere. We verwachten dat, maar het is soms tegennatuurlijk. Als je het op de lange termijn beschouwt en als je alleen de klant voor ogen houdt, dan doe je dat wel. Dan moet je dat ook doen en dan zal de klant ook tevreden zijn omdat je hebt doorverwezen naar de juiste dienstverlening.

Natuurlijk moet ook PMV dat doen, moet ook BAN dat doen. Eigenlijk moet de filosofie zijn en worden dat, ongeacht waar een bedrijf aanklopt, het altijd meteen wordt doorverwezen naar de juiste deur. Dat lijkt misschien vanzelfsprekend, maar dat is niet altijd zo. Dat is echter wat we willen bereiken, zeker met die agentschappen en organisaties waar wij steun aan verlenen. Daar rekenen we dan BAN, PMV en VLAIO bij, maar net zo goed de werkgeversorganisaties, die in onze grote call zitten die we enkele jaren geleden hebben gedaan en nu opnieuw aan het organiseren zijn. Ik wou u dus toch nog meegeven dat het niet zo vanzelfsprekend is als het wel lijkt.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik denk dat dat voor honderd procent correct is. Het is inderdaad zo dat dat niet vanzelfsprekend is, maar dat moeten we inderdaad ook als streefdoel hebben, en dat ook willen bereiken.

Verder is het volgende me nu duidelijk. De opmerking van twee weken geleden was er nog vooraleer die subsidie was toegekend. Nu kunt u een duidelijker antwoord geven op de vraag. Twee weken geleden kon dat nog niet zo duidelijk worden gegeven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over interregionale onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten – 504 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Met een schriftelijke vraag polste ik in oktober 2018 naar de stand van zaken met betrekking tot interregionale ontwikkelingsprojecten, dus tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel, meer bepaald in de vorm van het BEL-SME- en het IraSME-programma. De aanleiding van mijn schriftelijke vraag was een persbericht van Catalisti van september 2018, waarin deze speerpuntcluster van de chemie- en kunststofsector de hand reikte naar bedrijvenclusters en onderzoekscentra in de Brusselse en de Waalse regio. Bij dezen werd

de deur geopend voor grensoverschrijdende innovatieprojecten, een zeer goede zaak, want meer samenwerking leidt uiteraard tot meer innovatie en uiteraard tot meer valorisatie. Catalisti gaf meteen ook de aftrap in de vorm van een 'match-making event' samen met GreenWin, zijn Waalse nevenknie. Ook GreenWin communiceert hierover via haar website, waarop ook twee projectcalls staan aangekondigd, die respectievelijk eind januari en eind april 2019 zouden worden afgesloten. Op de website van Catalisti vinden we geen gelijkaardige aankondiging voor projectcalls, maar via het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) leren we wel dat de nieuwe BEL-SME-oproep voor 2019 openstaat. Men vindt dat dus terug op de website van VLAIO.

Minister, in verband daarmee hadden we graag een verdere toelichting omtrent het praktische procedureverloop. Zijn er bij uw weten reeds concrete projecten opgestart onder dit BEL-SME-consortium in de chemie- en kunststofsector, of dienen zij hun aanvraag in te dienen binnen de jaarlijkse BEL-SME-oproep? Zijn er in navolging van Catalisti nog andere Vlaamse speerpuntclusters die een 'memorandum of understanding' zijn aangegaan met hun Brusselse en/of Waalse tegenhanger? In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag 18 lijstte u voor 2017 vier samenwerkingsprojecten op met vier Vlaamse partners. Wil dat dan zeggen dat er in 2018 geen BEL-SME-projecten werden aangevraagd of opgestart?

Op 11 oktober organiseerden VLAIO en NCP Flanders (National Contact Point) een infosessie om kmo's wegwijs te maken in de SME-instrumenten onder Horizon 2020 – dat is dus Europees –, waaronder het IraSME-programma valt. Op 20 december 2018 volgde er een infosessie 'Horizon 2020 voor beginners', waarop het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (vleva) en NCP Flanders een overzicht gaven van alle Europese subsidiekanalen en inzoomden op het Horizon 2020-subsidieprogramma voor onderzoek en innovatie. In de communicatie lijkt de focus sterk te liggen op internationale consortia en Europese participatie en veel minder op de interregionale ontwikkelingsprojecten tussen de drie Belgische gewesten. Is er volgens u wel voldoende duidelijkheid en sensibilisering met betrekking tot de interregionale ontwikkelingsprojecten en het BEL-SME-programma, naast of tussen de Europese projecten? Of meent men een tandje bij te moeten zetten om voldoende respons te krijgen op de nieuwe projectoproep voor 2019?

Naast de horizontale netwerken zoals BEL-SME en IraSME zijn er ook een aantal thematische netwerken voor internationale samenwerking, zoals het ERA-Net (European Research Area) MarTERA voor ambitieuze, transnationale onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten inzake maritieme en mariene technologieën. De tweede MarTERA-oproep werd op 11 december 2018 opengesteld, met 29 maart 2019 als deadline voor 'pre-proposals'. Die projectvoorstellen dienen te kaderen binnen de volgende vier topics: 'Environmentally friendly maritime technologies', 'Development of novel materials and structures', 'Sensors, automation, monitoring and observations' en 'Advanced manufacturing'. Op thematisch vlak zie ik hier een zeer sterke link met onze speerpuntclusters; zoals de Blauwe Cluster en het Strategisch Initiatief Materialen in Vlaanderen (SIM), maar misschien ook met het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL). Worden die clusters hier ook aangewend als sensibiliserings- en toeleidingskanalen naar die Europese projecten? Is er, naar analogie met BEL-SME, enige coördinatie met het Brusselse en het Waalse Gewest?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, eerst de procedure. Er staan inderdaad twee oproepen open, met limietdatum 28 januari en 29 april. De aanvragers dienen in via Catalisti, niet via de BEL-SME-oproep. Het oproepdocument, zoals u zei, staat op de VLAIO-website. Wellicht staat er bij het andere wel een link naar die VLAIO-website, maar dat moeten zij weten. De eerste oproepen staan allebei nog open. Er zijn dus nog geen projecten geselecteerd of opgestart.

Het memorandum of understanding dat in september 2018 is ondertekend, geldt voor alle clusters. Ik verwacht dan ook dat andere clusters hiervoor oproepen zullen starten.

Mijnheer Gryffroy, in mijn antwoord op uw schriftelijke vraag heb ik een antwoord op jaarbasis gegeven. Aangezien 2018 toen niet afgelopen was, heb ik dat toen nog niet weergegeven. Er zijn in 2018 vijf samenwerkingsprojecten gestart, voor een totale steun van 878.354 euro. Ik zal de informatie over die vijf samenwerkingsprojecten als [bijlage](#) aan het verslag van deze vergadering laten toevoegen.

Wat uw tweede vraag betreft, is het eigenlijk normaal dat de aandacht van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (vleva) en van ons Nationaal Contactpunt (NCP) tijdens die infosessies in de eerste plaats van Europese samenwerking uitgaat. Ik denk dat u wel weet dat de EU de samenwerking tussen Vlaanderen en Wallonië niet als een Europese samenwerking beschouwt. Het vleva en het NCP zoeken dan ook Europese partners om Europese projecten te kunnen indienen. De potentiële aanvragers voor netwerken, zoals BEL-SME, kunnen wel steeds informatie krijgen van het NCP en van de adviseurs voor de interregionale samenwerking. Op basis van het memorandum of understanding van september 2018 is voorzien in een sensibiliseringsactie, die aan de oproepen wordt gekoppeld.

Wat uw laatste vraag betreft, zijn er al veel thematische werkingen. Zoals u terecht hebt opgemerkt, is er de band met de clusters en wordt actief met die clusters samengewerkt. Vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) wordt de betrokkenheid van die clusters in internationale netwerken actief aangemoedigd, wat ik heel goed vind. De clusters zijn bij heel veel netwerken betrokken en spelen een sensibiliserende en rekruterende rol.

De coördinatie met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest is afhankelijk van specifieke netwerken. In sommigen netwerken zijn het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest partners op dezelfde voet als Vlaanderen. Er wordt dan samengewerkt en er is afstemming tussen Vlaanderen, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest in een ruimere Europese koepel. In andere netwerken is de vertegenwoordiging in de beheersorganen per lidstaat georganiseerd. Dan is er natuurlijk maar één regio die de vertegenwoordiging op zich neemt, maar dat gaat meestal gepaard met een voorafgaande afstemming van de standpunten.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, de reden waarom ik deze vraag om uitleg heb gesteld, is dat het in het geheel der dingen soms moeilijk terug te vinden is wie precies wat doet. Ik vind het belangrijk hierover verduidelijking te krijgen.

Ik sta, voor alle duidelijkheid, voor 200 procent achter het clusterconcept. Dat werkt en dat heeft een impuls gegeven aan de Vlaamse economie. We hebben in Vlaanderen nu vijf speerpuntclusters en twintig innovatieve bedrijfsnetwerken, maar Wallonië doet ook iets. We moeten daar niet flauw over doen. Daar is een marshallplan, wat ook een vorm van samenwerkingsprojecten inhoudt. Ze zijn ermee bezig. De federale overheid heeft het BEL-SME-programma. Hierdoor krijgen we, als ik het zo mag uitdrukken, een cluster der clusters. Dit geeft onze ondernemingen extra groeipotentieel. Voor bepaalde ondernemingen is dit belangrijk omdat ze niet enkel in een regio of in een gewest zijn gevestigd, maar meerdere vestigingen hebben en soms over de taalgrens heen netwerken. We pleiten er dan ook voor dit concept verder en zelfs veel verder uit te bouwen en te promoten.

Daarvoor moeten we zo veel mogelijk drempels wegnemen. Ik kijk altijd vanuit het oogpunt van de kmo en wat voor mij een drempel is, is de toegankelijkheid van de ondersteuning. Als iemand naar de website gaat, bijvoorbeeld, moet hij

echt wel doorklikken alvorens die meerdere programma's te vinden. Misschien is dit wel een bijkomende vraag. Ziet u nog andere drempels die we op korte termijn moeten wegwerken? Het is in mijn ogen een goede zaak dat die clusters een rol spelen in de sensibilisering en de rekrutering, maar misschien ziet u zelf nog een aantal belemmeringen op korte termijn.

Ik heb nog een kleine bijkomende vraag. U hebt over het memorandum of understanding gesproken en u verwacht dat een aantal clusters in dit verband oproepen zullen starten. Zijn ze hier al mee bezig of gaat het enkel om een verwachting? Zijn er, bijvoorbeeld, al oproepen in verband met de Blauwe Cluster? Ik vraag dit omdat de Blauwe Cluster een speerpuntcluster is.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal heel kort zijn. De belemmeringen die ik zelf kon aanpakken, zijn natuurlijk al aangepakt. Het gaat dan om maximale administratieve eenvoud en dergelijke. Wat Europese programma's betreft, bepalen wij niet hoe iets gebeurt. Dat is dan verschillend met de werkwijze die we hier in Vlaanderen kennen.

Ik sta altijd open voor aankondigingen van belemmeringen waar wij iets aan kunnen doen. Ik verkondig dat tijdens elke toespraak ten aanzien van bedrijven. Ze mogen afkomen en we zullen dan zien wat we kunnen doen. Zo hebben we de afgelopen vijf jaar gewerkt.

Mijnheer Gryffroy, wat uw laatste vraag betreft, ben ik niet op de hoogte of dit gebeurt. De Blauwe Cluster is nog maar net begonnen, maar ik ga ervan uit dat de betrokkenen op de hoogte zijn en het memorandum kennen. We moeten hun het initiatief geven. Het is aan hen om dit te doen. Ik vind niet dat de overheid dit moet doen. Zij moeten voor die ondernemingen instaan. Die ondernemingen betalen de helft van de werkingskosten. Indien de cluster hier niet voor zorgt, schiet de cluster in mijn ogen tekort.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de slaagkansen van doctoraatsstudenten – 569 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik heb een vraag om uitleg over doctoraatsstudenten. De Vlaamse doctoraatsstudenten brengen steeds vaker een project tot een goed einde. Uit de cijfers van ECOOM blijkt dat het aantal studenten die effectief een proefschrift indienen, is gestegen tot zeven op tien. Vroeger waren er veel meer studenten die eraan begonnen met de intentie een doctoraatssthesis af te werken, maar daar niet in slaagden.

Achttien jaar eerder was dit nog minder dan de helft. Meer studenten kiezen voor een doctoraatstraject. Er zijn ook meer studenten die eraan deelnemen en de slaagkansen nemen dus toe. We zijn van 46,7 naar 70 procent gegaan.

Onder andere Herman Van Goethem, rector van de Universiteit Antwerpen (UA) en voorzitter van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) juicht dat toe. Ik citeer hem: "We krijgen een groot kennispotentieel op onze arbeidsmarkt. Een doctoraat is de sleutel tot meer kansen op werk en een hoger inkomen."

Deskundigen kijken vooral naar de meer praktische begeleiding die men tegenwoordig aanbiedt aan doctoraatsstudenten als verklaring voor het succes, al kan de stijging niet alleen daardoor veroorzaakt zijn.

Minister, hoe evalueert u de cijfers van ECOOM? Welke elementen hebben volgens u meegespeeld in deze positieve evolutie?

Mijn tweede vraag is waarschijnlijk de belangrijkste vraag. Ik ben het eens met de stelling van de rector van de UA: het is inderdaad een meerwaarde dat meer studenten voortwerken aan een doctoraat en dat ook afwerken. De grote uitdaging is natuurlijk dat we die doctorandi ook naar de arbeidsmarkt moeten krijgen. In 2016 hebben we daarvoor een voorstel van resolutie, dat heel degelijk in elkaar stak, goedgekeurd. Er zaten heel wat voorstellen in over hoe we studenten die beginnen aan een doctoraat, ook effectief kunnen laten doorstromen naar de arbeidsmarkt. We weten uit onderzoek dat de meeste van de studenten die daaraan begonnen, hoopten op een academische carrière, maar dat de kans daartoe veeleer beperkt was. Het was dus vooral de uitdaging om hen naar de arbeidsmarkt door te sturen. Ik krijg vooral daarover graag uw inzichten, minister.

Vanuit de VLIR-werkgroep Doctoral Schools werd reeds in 2013 een communicatiecampagne opgezet, gericht op het wegnemen van de bestaande vooroordelen en het in de verf zetten van de relevante vaardigheden van doctoraathouders. De campagne beoogde net die doorstroming naar de arbeidsmarkt.

Minister, de campagnewebsite www.goseethedoctor.be is vandaag nog steeds actief. Ziet u hierin een efficiënt instrument voor het sensibiliseren van ondernemers? Welke andere instrumenten worden vandaag gehanteerd om ondernemers aan te moedigen een doctor in huis te halen? Uw meest recente beleidsbrief maakte ook melding van een herziening van de OJO-middelen (Omkadering van Jonge Onderzoekers). Wanneer zal dit worden doorgevoerd en wat zullen de grote lijnen zijn van deze herziening?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben uiteraard heel tevreden met de cijfers van ECOOM. Voor de doctoraatsstudenten is het mooi om te zien hoe hun werk wordt bekroond met een doctoraat, maar ook de wetenschappelijk capaciteit van Vlaanderen vaart er wel bij. Het is moeilijk om een eenduidige reden te geven voor dat stijgende succes. Onze steun aan de omkadering van jonge onderzoekers heeft hier zeker een rol in gespeeld.

Daarnaast heeft het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) door een reeks van gender- en gezinsvriendelijke maatregelen daar ook toe bijgedragen. Ze hebben zaken uitgewerkt die het doctorandi nog eenvoudiger maken om hun onderzoek te combineren met het uitbouwen van een gezin, een belangrijk element voor deze leeftijdsgroep.

Mijnheer Diependaele, uw tweede vraag is de meest essentiële. We hebben uiteraard rekening gehouden met heel wat beleidsadviezen. Ik geef enkele voorbeelden. De middelen die ik via de OJO-subsidie ter beschikking stel aan de universiteiten, dienen zowel om doctorandi bewust te maken van hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt – toch wel heel belangrijk –, als om hun de kans te geven transversale vaardigheden aan te leren, zodat zij daarna ook op een vlotte manier kunnen instappen in de arbeidsmarkt. Deze OJO-financiering werd in de loop van 2018 geëvalueerd, en hieruit volgen enkele wijzigingen. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Ook het FWO heeft aandacht voor de verschillende carrièremogelijkheden van doctorandi. In de vernieuwde selectieprocedure die sinds kort van kracht is voor doctoraatsstudenten, wordt nu ook aan de kandidaat gevraagd om zijn visie weer

te geven op zijn carrière. Dat is belangrijk. Door te peilen naar zowel potentiële academische als niet-academische carrièrepaden laat het FWO kandidaten reflecteren over de haalbaarheid van een tewerkstelling aan de universiteit na het doctoraat.

De meesten komen na hun doctoraat niet terecht aan de universiteit, maar door bij de selectieprocedure al te vragen naar hun verdere loopbaan, beginnen ze erover na te denken en is de kans groter dat ze daar meer aandacht voor hebben. Op die manier krijgen die kandidaten een juister carrièreperspectief bij het begin van hun doctoraat.

Wat we ook niet mogen vergeten, zijn de Baekelandmandaten, waarbij een doctoraat in een bedrijfscontext wordt gehaald. Dat is een ideale transfer naar onze industrie. De budgetten voor de Baekelandmandaten en innovatiestages heb ik substantieel verhoogd in 2019. Van de 280 miljoen euro extra voor onderzoek & ontwikkeling hebben we 15 miljoen euro extra uitgetrokken voor de Baekelandmandaten en innovatiestages. Kmo's zullen ook worden aangemoedigd om daar gebruik van te maken.

Los van de Baekelandmandaten is het vandaag binnen FWO-mandaten al mogelijk om een onderzoeksbeurs te combineren met onderzoeksactiviteiten in een onderneming.

Ook aan de bedrijfskant moeten we blijven werken aan de perceptie bij werkgevers. Dat is heel belangrijk. Veel werkgevers hebben misschien wel een verkeerd beeld van doctorandi. Een van de aanpassingen aan het OJO-besluit is het meer betrekken van de werkgevers bij de organisatie van de activiteiten van de Doctoral Schools. Dat is van groot belang om de bedrijven mee te betrekken bij de activiteiten van Doctoral Schools.

De campagnewebsite www.goseethedoctor.be is niet specifiek geëvalueerd en over de efficiëntie hiervan durf ik geen gefundeerde uitspraken te doen.

Zoals ik daarnet al zei, geloof ik wel in Baekelandmandaten en innovatiestages. De budgetten hebben we daarom ook opgetrokken.

Dan kom ik bij uw laatste vraag, over de herziening van de OJO-middelen. Op korte termijn, begin februari, staat de formele opstart van het proces op het programma, wat moet leiden tot een beslissing van de Vlaamse Regering. Ik heb misschien al wel een aantal bijstellingen vermeld. Het belangrijkste voor mij is in elk geval om nog meer aandacht te leggen op de voorbereiding op een niet-academische carrière door middel van een grotere en betere samenwerking en betrokkenheid van werkgevers. Een andere aanpassing is dat ik meer onderlinge samenwerking wil tussen universiteiten, zodat ze niet meer naast elkaar werken, maar gaan samenwerken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Het is eerst en vooral fijn om de bevestiging te krijgen dat onze resolutie effectief verschil gemaakt heeft op het terrein en dat u die dus uitgevoerd hebt. Het is heel fijn voor iedereen die eraan meegewerkt heeft om die bevestiging te krijgen.

Voorts kan ik me eigenlijk alleen maar aansluiten bij uw antwoord. Ik denk dat zowel werkgevers als werknemers duidelijk moeten maken dat dat doctoraat wel degelijk een meerwaarde heeft op de arbeidsmarkt. We hebben nog wat werk naar de werkgevers toe om ervoor te zorgen dat zij op zoek gaan naar die doctorandi. De combinatie met die Baekelandmandaten en innovatiestages vind ik heel positief. Dat is echt iets waar we meer en meer op moeten inzetten. Als je

dat dan ook kan uitrollen richting kmo's, dan is dat een bijkomend voordeel. Ik heb trouwens onlangs nog een voorbeeld gehoord van mensen die daar gebruik van maken in hun eerder kleine kmo en daar heel positief over zijn. Dat is natuurlijk een klein voorbeeld.

Ik denk dat het belangrijk is – en dat is ook een beetje uw beleid over de hele arbeidsmarkt heen – dat we mensen doen nadenken over hun carrière en de keuzes die ze maken. Dat is zeker de positieve invalshoek die we moeten voortzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het belang van de mentale gezondheid van ondernemers – 543 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Vorige week stond in de krant dat 12 procent van de ondernemers momenteel met een depressie kampt. Dat blijkt uit onderzoek van het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ). Een op de vier ondernemers kreeg eerder al een depressie te verduren. Dat zijn toch wel hoge cijfers, hoger zelfs dan het percentage van 10,5 procent Belgen die antidepressiva gebruiken. Zelfstandigen zouden meer dan andere bevolkingsgroepen onderhevig zijn aan die mentale aandoening. Een depressie houdt zelfstandigen echter niet van hun werk: ruim 35 procent van de ondernemers of zelfstandigen blijft na de diagnose voltijds aan het werk en 61 procent blijft de zaken op zijn minst opvolgen.

NSZ wijst op de nog steeds beperkte sociale bescherming in het zelfstandigenstatuut en pleit nogmaals voor een tegemoetkoming bij ziekte bij zelfstandigen vanaf de eerste dag. Voor de volledigheid wilde ik dat toch eventjes vermelden, maar dat is natuurlijk iets voor de Federale Regering.

Minister, de Vlaamse overheid lanceerde in de context van werkbaarheid en welzijn van ondernemers de campagne 'Failing Forward'. Ik denk dat we het er hier vorige week of twee weken geleden ook nog over gehad hebben. Het taboe rond het foutloos parcours als ondernemer wordt dankzij getuigenissen doorbroken. Dyzo, de begeleider van zelfstandigen in moeilijkheden, staat vooral in voor de gezondheid van de onderneming, waaronder de financiële gezondheid, maar een bedrijf kan maar gezond zijn als ook de ondernemer zelf met een frisse geest naar de zaken kan kijken. Psychologisch welzijn is ook voor ondernemers een essentieel onderdeel van werkbaar werk.

Naar aanleiding van die communicatie en van het onderzoek had ik u graag enkele vragen gesteld, minister. Op welke manier komt mentale gezondheid aan bod in de campagne 'Failing Forward'? Kan hier nog extra aandacht aan besteed worden of vindt u het nodig om hier extra aandacht aan te besteden?

In hoeverre worden zelfstandigen nauw opgevolgd door die externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, zoals ook werknemers worden opgevolgd?

Is er misschien ruimte om organisaties de taak toe te wijzen om in te zetten op de gezondheid van de bedrijfsleider, net zoals Dyzo dat doet?

In opvolging van de afschaffing van de attesten bedrijfsbeheer zijn zowel Syntra als Unizo met nieuwe projecten bezig. Daar hebben we het hier ook al vaak over gehad. Kennisverwerving zorgt er niet alleen voor dat ondernemers zakelijk

sterker in hun schoenen staan, maar verhoogt ook hun weerbaarheid. Geven de ondernemerschapstrajecten en prestartersbegeleiding hier ook gevolg aan?

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) publiceerde tot slot eerder al rapporten over de werkbaarheid van zelfstandigen en ondernemers. Wat is er al concreet ondernomen in navolging van de aanbevelingen in deze rapporten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal beginnen met de campagne 'Failing Forward'. Zoals u het zelf gezegd hebt, is de bedoeling vooral om falen aanvaardbaar te maken, iets wat in Vlaanderen altijd een echt taboe is geweest. Falen kon niet, te veel succes nota bene ook niet. De basis is dus eigenlijk om de mensen die ondernomen hebben, weer de kans te geven en hen te doen beseffen dat ze uit hun ervaringen kunnen leren. Mentale gezondheid komt daar misschien zijdelings aan bod, maar is zeker geen doelstelling op zich.

Waar dat wel aan bod komt, is in een van de projecten binnen de coachings-trajecten die wij financieren via onze mastercall, het contract ondernemerschap. Dat is meer bepaald bij Zenitor, dat aandacht heeft voor de werk-privébalans van de werknemer. Daar zit die mentale gezondheid zeker in.

Zoals steeds, werk ik graag bottom-up. Zij komen zelf met voorstellen.

Ik kan uw tweede vraag niet beantwoorden. Het arbeidsrecht en de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk zijn een federale bevoegdheid. Ik heb geen zicht op het wat en het hoe. Ik stel dus voor dat u die vraag via een federale collega aan mijn federale collega stelt.

Naar aanleiding van de afschaffing van het attest bedrijfsbeheer, zijn er verschillende initiatieven genomen, door verschillende aanbieders. UNIZO en Syntra hebben samen een nieuw aanbod ontwikkeld, met steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF). Dat staat ondertussen ook in de markt.

U weet dat we spreken over de nieuwe mastercall. Als de vernieuwing van het contract ondernemerschap nu wordt besproken, is er uiteraard altijd ruimte voor aanpassingen aan de dienstverlening. Tijdens de eerste call werden er een aantal afspraken gemaakt tussen het Vlaams Agentschap voor Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en de dienstverleners over wie wat doet, steeds vanuit het initiatief van de dienstverleners zelf. Maar bij de nieuwe mastercall kunnen er nieuwe onderdelen, nieuwe vormen aan bod komen. Wat mij betreft – wellicht weet u dat, mevrouw Christiaens – moet dat steeds gebeuren vanuit een bottom-up-filosofie.

Het is mijn aanvoelen dat die dienstverleners zelf – ik heb het dan zowel over de werkgeversorganisaties als over de EY's, de Bouwunie enzovoort – het dichtst bij de ondernemers staan. Ik ga ervan uit dat zij het meeste voeling hebben met wat de behoeften zijn van de ondernemers en waarop er moet worden ingezet. Ik ben dan ook niet van plan om top-down een organisatie op te dragen zich te concentreren op de mentale gezondheid van de ondernemers. Dat is wat mij betreft niet hetzelfde als bij Dyzo. Laat die organisaties die dichtbij de ondernemers staan, hun gang maar gaan. Zoals ik al zei, heeft Zenitor dat in het verleden ook gedaan.

Wat het actieplan Werkbaar werk betreft, hebben we effectief het voorstel gekregen van de sociale partners. Verschillende ministers van de Vlaamse Regering zijn daarmee aan de slag gegaan. We zijn in dialoog getreden met de vakbonden en werkgeversorganisaties. We hebben een antwoord bezorgd aan de sociale partners. Een paar weken geleden is er een consensus bereikt tussen de

vakbonden, de werkgeversorganisaties en de Vlaamse Regering. Enkel het ABBV heeft die consensus niet onderschreven. We hebben nu een actieplan dat verder zal worden uitgerold door die werkgeversorganisaties en de Vlaamse Regering. We gaan dus met alle punten, zowel op het vlak van Werk, Mobiliteit, Onderwijs en Welzijn, aan de slag. Het actieplan is goedgekeurd en we, de regering en ook de werkgevers- en werknemersorganisaties die het hebben ondertekend, zullen dat realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. We hebben het hier vaak over de mastercall. Het moet inderdaad bottom-up gebeuren.

Ik was wat geschrokken van de cijfers. 12 procent, dat ligt boven het gemiddelde. Zal er daarop gericht worden gewerkt?

Die work-lifebalans heeft ongetwijfeld een grote impact over hoe men zich voelt, op het stressniveau. Er werd daarrond gewerkt door Zenitor. Uit de SERV-rapporten bleek – en dat lijkt mij ook logisch – dat financiële onzekerheid ook tot stress, burn-out en depressie kan leiden, ook al is er geen sprake van falen. Failing Forward en het project samen met Dyzo gaan over de financiële zekerheid. Maar financiële zekerheid is wat mij betreft onlosmakelijk verbonden met hoe men zich voelt. Depressie heeft, zeker bij zelfstandigen en ondernemers, vaak te maken met financiële onzekerheden en stress. Is dat iets waarrond Dyzo al dan niet kan werken? U zegt: nee, zij werken rond die financiële situatie. Maar die lijkt me toch onlosmakelijk verbonden met het welzijn. Kunt u wat dieper ingaan op uw mening daarover?

U verwees naar het actieplan dat de sociale partners en de Vlaamse Regering samen onderschrijven. Kunnen wij dat actieplan ook ontvangen?

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Mevrouw Christiaens, uw vraag is interessant. Maar u moet de zaken niet groter maken dan ze zijn. Zeker wanneer we spreken over werkbaar werk, mogen we niet vergeten dat een ondernemer niet in ondergeschikt verband werkt. Hij bepaalt zelf wat hij zal opstarten en is zijn eigen baas. Er is niemand die zegt dat hij harder moet werken of wat dan ook. Hij beslist daar zelf over. In die zin heeft de overheid niet echt de rol om te zeggen dat je minder moet werken.

Eventueel kan ze wel – minister, dat is misschien opgenomen in de call die u hebt uitgeschreven – meegeven aan de ondernemers dat ze ook aandacht moeten hebben voor zichzelf. De overheid kan zeggen: 'Ga eens een halve dag sporten.' Maar het is niet aan de overheid om te zeggen: 'U mag maar vijf dagen werken' of 'U mag maar zeven dagen werken.' Dat situeert zich volledig in een liberale visie: wie wil ondernemen, moet ook een bepaalde vrijheid hebben. En de overheid kan alleen maar een sensibiliserende of adviserende rol hebben om ook aandacht te hebben voor het persoonlijke welzijn.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het daar helemaal mee eens. Dat is ook iets dat we met 'sporten op het werk' hebben meegenomen. Je ziet ook dat er meer en meer werkgevers activiteiten organiseren en ook de mogelijkheid om meer teamspirit binnen te brengen, gebruiken, maar er zich zelf ook goed bij voelen.

Collega Christiaens, dat is ook mijn gevoel. Eerlijk gezegd, mocht er een specifieke cursus zijn over de mentale weerbaarheid van de bedrijfsleider, is het mijn gevoel dat er weinig naartoe zou worden gegaan. Maar als er in je netwerking, in je coaching, in de begeleiding daarvoor ook zijdelingse aandacht voor is, zal dat veel meer het geval zijn. Ik denk dat iemand die daar nood aan heeft, gemakkelijker eens op een netwerkevent met zijn collega gaat babbelen, en op die

manier daar eigenlijk mee bezig is. Voor mij is dat echt iets waar we op die manier ook toe bijdragen. Ik heb zo al vriendschappen zien ontstaan tussen bedrijfsleiders omdat ze op netwerking problemen hebben gedeeld, dingen waar ze wakker van lagen, moeilijkheden.

Dat is heel de filosofie die we daarnet bij de vraag over het Business Angels Network aangehaald hebben. Ik heb daar ook gezegd dat de financiering één element is, maar dat die Business Angels heel vaak onrechtstreeks ook op andere manieren effectief bijdragen tot die mentale weerbaarheid van de bedrijfsleiders. De Business Angels vind ik daar een mooi voorbeeld van. Ik wil er een ander vermelden. De peterschapsprojecten die bijna in elke organisatie bestaan, zijn daar volgens mij ook heel goed in. En stel je voor dat je als bedrijf in je raad van bestuur bijvoorbeeld een onafhankelijke voorzitter hebt, kan die ook voor een deel coachend optreden. Ik denk dat dat allemaal elementen zijn die de facto bijdragen tot dat welzijn en die welvaart.

Ik ben het ook eens met u, voorzitter, dat die bedrijfsleiders veel verantwoorde-lijkheid dragen, meestal ook zeer bekommerd zijn om het welzijn van hun mede-werkers en om de toekomst. Dat brengt natuurlijk heel wat stress met zich mee.

Ik zou wel oppassen met de cijfers: de 12 procent en de 10,5 procent kun je moeilijk met elkaar vergelijken. De 12 procent is volgens het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) het aantal depressies die er zijn bij bedrijfsmensen, en de 10,5 procent is het gebruik van antidepressiva. Dus ik denk dat het een niet hetzelfde is als het ander. Die vergelijking kunnen we niet maken. Maar het zou me niet verbazen, mocht er bij bedrijfsleiders wat meer stress en kans op depressie zijn. Ik weet niet of dat met de cijfers aangetoond kan worden.

Tot slot, de vraag naar het actieplan. Volgens mij staat het al op de websites, dus ik denk dat u het gemakkelijk terugvindt. We hebben er weinig aandacht voor gehad. Maar u herinnert zich dat er een vrijdag is geweest waarop het ABVV of het ACOD staakte. Aangezien zij toch niet mee ondertekenden, hebben wij op die dag de ondertekening van het actieplan gedaan. Zowel bij de verschillende organisaties als via mijn website gaat u dat volgens mij terug kunnen vinden.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Dank u wel, minister. Ik zal eens op uw website kijken. Dat zal wel lukken.

Voor alle duidelijkheid, collega Vanwesenbeeck, het was hier geen pleidooi om te zeggen dat een ondernemer maar vijf dagen mag werken, of wanneer die moet werken. Ik ben ervan overtuigd dat de bedrijfsleiders er niet gelukkiger op zouden worden als we het aantal uren dat ze zouden mogen werken, zouden inperken, of laat staan bepalen. Het was daar uiteraard zeker geen pleidooi voor.

Minister, ik denk dat u het een beetje als een boutade zei, als we een cursus voor bedrijfsleiders moeten organiseren over beter welzijn op het werk, denk ik ook niet dat ze de tijd zouden hebben om er naartoe te komen. Dus ik denk inderdaad dat dat niet de juiste aanpak is. Maar ik vond toch dat de cijfers voldoende aanleiding gaven om dat hier ter sprake te brengen en daar voldoende aandacht aan te kunnen geven binnen die mastercall bottom-up. Dat zal inderdaad het meeste resultaat hebben op termijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over 'citizen science' of burgerwetenschap in 2019 – 570 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Citizen science of burgerwetenschap in het Nederlands is een relatief jonge maar belangrijke ontwikkeling in de wetenschappelijke wereld. Het idee vertrekt van het betrekken van het brede publiek bij observaties, metingen, datacollectie om zo het wetenschappelijk onderzoek vooruit te helpen. Bovendien verkleint burgerwetenschap de kloof tussen wetenschappers en burgers en creëert zo meer draagvlak voor wetenschap, technologie en innovatie.

In december 2017 lanceerde u een eerste burgerwetenschapsprojectoproep met een respons van maar liefst vijftig ingediende projecten. Met het voorziene budget van 1 miljoen euro konden enkel de zeven hoogst scorende projecten gesubsidieerd worden.

Vorig jaar maakte u opnieuw 900.000 euro vrij om een tweede reeks projecten te subsidiëren die na de eerste oproep zeer goed scoorden, maar wegens onvoldoende budget niet konden worden toegewezen. Dit leverde zes extra waardevolle projecten op met namen als Burgerpraat!, Mijn Tuinlab, HASSELair, Groene pioniers, MamaMito en Een fiets-STEM voor scholen!

Wat zal de scope zijn van de nieuwe oproep in 2019?

Het kenniscentrum burgerwetenschap lanceerde een enquête rond datamanagement in burgerwetenschapsprojecten. De vragen peilen naar de noden en expertise rond datamanagement en zijn geïnspireerd door de richtlijnen over FAIR Data Management van de Europese Commissie. Zijn er reeds resultaten beschikbaar over deze enquête?

Ten derde: het kenniscentrum voor burgerwetenschappen wordt meer 'in the picture' gezet. Het zou een officiële naam, een nieuwe website en verschillende nieuwe burgerwetenschapsprojecten krijgen. Op 30 januari wordt alles voorgesteld aan het publiek in het Ellipsgebouw in Brussel. Wat wordt de scope van dit herdoopte kenniscentrum, en welke rol ziet u weggelegd voor citizen science in de toekomst?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik begin met de scope en de timing van de nieuwe oproep. Daarvan kan ik zeggen dat die nog niet bepaald is. Het kenniscentrum zal eerst een analyse maken van de huidige projecten en de domeinen waarin men vandaag actief is. Ik zal hun vragen een voorstel te doen van eventuele prioritaire of complementaire thema's. Maar dat moet dus nog gebeuren.

Er is nog geen volledig rapport ter beschikking van de bevraging van de citizen-scienceprojecten, maar er zijn wel al voorlopige resultaten. Omdat u het bent, wil ik wel wat dieper ingaan op de voorlopige resultaten. Op het vlak van ondersteunende apps en platformen blijkt er nood te zijn aan bijkomende kennis en ondersteuning. Dat komt uit het voorlopige rapport naar voren.

Op het vlak van datamanagement leiden we uit de voorlopige resultaten af dat er een goede technische kennis is van databeheer, maar dat er rond het toegelaten gebruik van data en open data wel vragen zijn.

De uitvoerders van citizenscienceprojecten vragen aan het kenniscentrum vooral informatie rond privacy en anonimisering, opendatavereisten, bestaande platformen en tools, datastandaarden en rond licenties voor het online beschikbaar stellen van data. Er zijn dus heel wat vragen rond datamanagement, en daar moeten er allicht dingen gebeuren.

Ten derde is er ook nood aan een inventaris van instanties en overheidsinstanties om mee samen te werken, aan workshops en infosessies, en aan advies op maat van het project. Daarnaast geeft men ook aan dat het kenniscentrum het belang van citizen science moet promoten. Tot slot is er ook vraag naar workshops over communicatie, burgerwerving – hoe zet je burgers ertoe aan om mee te doen – en samenwerking met het onderwijs.

En wat uw derde vraag betreft: u begrijpt wel dat ik nu niet ga zeggen hoe het nieuwe logo er zal uitzien, en wat de naam zal zijn. Maar er worden wel zes bijkomende projecten voorgesteld, die vorig jaar bijkomend uit de eerste oproep geselecteerd zijn. Ik ga niet verder in op het belang van burgerparticipatie; u hebt dat zelf in uw vraagstelling naar voren gebracht. De burgers zijn ook bereid en geïnteresseerd om met wetenschap bezig te zijn. Tijdens de campagne 'Vraag voor de wetenschap' hebben we 10.500 vragen ontvangen, en dan voel je dat die wisselwerking wel slaagt. De Vlamingen tonen interesse om mee te werken.

Dan kom ik tot het laatste punt van uw vraag. Het kenniscentrum zal zich vooral profileren als facilitator en katalysator tussen alle partijen die bij burgerparticipatie en bij citizen science betrokken worden. Het is belangrijk om iemand te hebben die die kennis gaat delen. De ambitie is om alle onderzoeksdomeinen aan te moedigen – waar nuttig en nodig – om burgers te betrekken. De ambitie is om alle burgers te enthousiasmeren om mee te werken aan een project naar keuze. We moeten dus zowel de wetenschappers als de burgers enthousiast maken.

Het kenniscentrum wil dergelijke expertise zowel in Vlaanderen als internationaal opsporen, aanreiken en inzetten. Het kenniscentrum wil tevens zorgen voor een continue aandacht voor burgerwetenschap en voor de resultaten van de talrijke en vaak zeer boeiende projecten.

Het kenniscentrum wil ook aandacht hebben voor alle randvoorwaarden voor citizen science. Dat kan bijvoorbeeld op het vlak van databeheer – dat kwam uit die bevraging naar voren. Zo kunnen zij de informatie delen met iedereen die met burgerbevraging en burgerparticipatie bezig is.

Kort samengevat wil het kenniscentrum een goed overzicht behouden in de lopende projecten, ervoor zorgen dat generieke diensten ten behoeve van die projectdragers worden ontwikkeld, en dat de verzamelde data en kennis breed verspreid wordt. Het centrum wil er ook voor zorgen dat zoveel mogelijk burgers zin krijgen in wetenschap, en dat zoveel mogelijk wetenschappers zin krijgen om hun resultaten breed te delen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Bedankt voor het uitgebreide antwoord op de relatief korte vraag. Ik had niet gedacht dat u zo uitgebreid zou antwoorden. In het kader van de tweede vraag interesseert het mij wel dat er nogal wat vragen zijn rond datamanagement. Is daar dan ook geen rol weggelegd voor bijvoorbeeld het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (imec) of Smart Flanders?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ga het kenniscentrum in elk geval meegeven dat zij de kennis delen met de centra die we al hebben in Vlaanderen. Het is zeker

niet de bedoeling dat zij daar opnieuw het warm water gaan uitvinden. Vooraleer zij zelf opnieuw onderzoek doen, moeten ze eerst nagaan welke kennis er al bestaat in Vlaanderen – onder meer bij imec, maar evengoed bij de overheidsdiensten van minister Homans.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.